

Nanovo sagledavanje evangelizacije

Thomas **SIBLEY**
Biblijski institut, Zagreb
tsibley@bizg.hr

UDK: 266
Esej

Žalosna je istina da rasprave o “evangelizaciji” često razdjeljuju crkvu. S jedne strane, takva podjela čini se kao poricanje duha novog doba, uzrokovanog Isusovim dolaskom. Isus je molio da budemo jedno, a ipak se dijelimo oko postupka obznanjivanja tog “novog doba” među ljudima. Iako je “evanđelje” radosna vijest i etimološki i još više supstancijalno, postoje trenuci kada i sam spomen tog izraza uzrokuje žgaravicu. S druge strane, žarka i strastvena rasprava može se razumjeti kada su neki aspekti evangelizacije zanemareni, zlorabljani ili iskrivljeni. Ima duboko predanih vjernika koji se opravdano naljute kada zamijete da se ljude manipulira da bi prihvatili određeni izražaj “puta” ili da pokušavaju “prodati” evanđelje kroz aktivnosti i postupke usvojene iz zapadnog konzumerizma. Isto tako, ozbiljni Isusovi sljedbenici sigurno su u pravu kada insistiraju da moramo biti poslušni Isusu kada zapovijeda svojim sljedbenicima da “naviještaju evanđelje”, “budu svjedoci” i “čine učenike”.

Uvjerenje ovog autora je da crkva treba raspravu prožetu željom da se sluša i uči te odlučnošću da se poučava i čuje. Budući da “zajedno sa svim svetima” dolazimo do spoznaje koliko je “široka, dugačka, visoka i duboka ljubav Kristova”, trebamo ponizno i iskreno razumijevanje od svih svetih za razvoj učinkovite i praktične teologije o evangelizaciji. Iako je to teško, pristranosti uzrokovane prošlim iskustvima i strasti jedinstvenih shvaćanja trebaju se staviti po strani da bi se mogao odvijati značajan dijalog što se tiče “Božje volje da se svi ljudi spase”.

Novo sagledavanje evangelizacije možda treba početi s iskrenom procjenom predodžbe o evangelizaciji koja postoji i u nekršćanskom svijetu i u kršćanskoj zajednici. U djelu *Reimagining Evangelism [Ponovno predočavanje evangelizacije]* (2006) Rick Richardson ističe da se “problem imidža evangelizacije pogoršao u posljednjim godinama” (str. 1). Nevjernici se boje ljudi koji misle da znaju pravu istinu, a svi drugi su u krivu. Zbog našeg izrazito pluralističkog društva mno-

gi vjernici smatraju evangelizaciju odbojnom, poput nevjernika. Jedna gospođa prokomentirala je grupu uličnih propovjednika ušavši u tramvaj u centru Zagreba, "Voljela bih da prestanu vikati na mene i govoriti mi. Čini se da im nije stalo do ljudi, samo do njihovih ideja. Zbilja me plaše". Student je pitao učitelja Biblije, "Da bih bio dobar kršćanin, moram li svima govoriti koliko su u krivu? Ne znam zapravo što oni vjeruju". Je li shvaćanje koje je proizvelo te komentare slično evangelizaciji u Novom zavjetu ili evangelizaciji koja je privukla pažnju grčko-rimskog svijeta prvog i drugog stoljeća?

Novo sagledavanje evangelizacije može imati koristi od ponovnog gledanja u Novi zavjet. Michael Green u djelu *Evangelism in the Early Church* [*Evangelizacija u ranoj crkvi*] tvrdi da je evangelizacija u Novom zavjetu obuhvaćala široko razumijevanje koje je smatralo evanđelje "dobrom viješću, naviještanjem i svjedočenjem" (str. 48). Bilo bi poučno prisjetiti se cjelovitog pristupa koji je predstavljen u Djelima apostolskim i poslanicama. O "radosnoj vijesti" se čavrljalo; ona se naviještala; i bila je prikazana u životu novozavjetne zajednice. U kontrastu s vjerskim idejama s kojima se evanđelje sukobljavalo, poruka i iskustvo Isusa bio je Bog u potrazi za čovjekom za razliku od muškaraca i žena u potrazi za Bogom. U svom uvodu u revidirano izdanje knjige *Evangelism in the Early Church* [*Evangelizacija u ranoj crkvi*], Michael Green potvrđuje: "Nema niti jedne druge religije u svijetu koja bi tvrdila išta iole slično" (str. 22).

Bila je dobra vijest da je Bog došao čovjeku "ne suditi, nego spasiti" (Ivan 3,17). Prečesto se danas čuje "evanđelje" koje više nije dobro. Umjesto toga, ima kiseli okus osude. Bila je to dobra vijest da, umjesto propalih pokušaja promjene, Krist omogućava transformaciju. Umjesto opterećenja s još vjerskih pravila, Kristov put bila je pravednost koja teče iz novog srca (Hebrejima 10,15-20; Rimljanima 1,17; 2,29). Milostivi Bog omogućava skupocjeno oprostjenje, a osobe u zajednici utjelovljuju i međusobno žive u oprostjenju. Evanđelje koje se govorilo u Novom zavjetu fokusiralo se na čudesnu "dobrotu" vijesti.

Pojedinci i zajednica vjernika u Novom zavjetu svjedočili su o dobroti evanđelja svjedočanstvom života kao i svjedočanstvom riječi. Pogansko i židovsko stanovništvo vidjelo je teologiju koja se živi, a koja je bila sukladna onom što se izgovaralo. Novi zavjet potvrđuje da je sveto življenje bilo glavno evangelizacijsko sredstvo (vidi 1 Solunjanima 1,6-10). Petar stavlja izazov pred Božje izabranike: "kao što je svet onaj koji vas pozva i vi budite sveti u svemu življenju" (1 Petrova 1,15). Ponovo, pokornost robova i žena postaje katalizator za evangelizacijski razgovor s gospodarima i muževima. "Radosna vijest" koja se živi sigurno je bila razlog što je Petar opomenuo svoje čitatelje, "budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama" (1 Petrova 3,15).

Nemoguće je čitati mnoge stranice Novog zavjeta, a da nismo svjesni da oni koji su "primili evanđelje" nikada nisu bili zadovoljni držanjem vijesti evanđelja

za sebe. Bili su iznutra motivirani da komuniciraju s drugima ono što su iskusili. Ono što su primili bilo je dobro! Onaj od koga su primili bio je dobar! Bilo je divno da ponuda nije bila ekskluzivna, već ponuđena svima! I tako su govorili o evanđelju međusobno, i s prijateljima i rođacima. Naučavali su ga u sinagogama i svojim domovima. Neustrašivo su ga naviještali pred vladarima i sucima. Radost s kojom su vjernici objavljivali evanđelje u obiteljima i čak u zatvoru “predstavljala je rimskom svijetu ideje koje su zahtijevale odabir” (R. MacMullen u: Green, 22).

Suprotno zapisu Novog zavjeta, percepcija osoba na ulicama u gradovima 21. stoljeća u Zapadnoj Europi i u SAD-u je da poruka i život evanđeoskih kršćana donose ropstvo umjesto slobode, osudu umjesto oprostjenja, rasprave i razdore umjesto jedinstva i prihvaćanja, manipulaciju i kontrolu umjesto otvorenosti i povjerenja. Čini se da nekršćani današnjice oslikavaju naše “evanđelje” u tonovima sive i crne boje umjesto sjajno zlatne i plave. Izbljedjelo platno naše neúčinkovite evangelizacije može se obnoviti do svog čudesnog sjaja novim gledanjem u Novi zavjet.

Razvijanje novog pogleda na evangelizaciju može biti potpomognuto slušanjem glasova iz povijesti. Promatrati sličnosti između mnogih primjera koji su prevladavali u grčko-rimskom svijetu i onih koji se razvijaju u postmodernističkoj kulturi djeluje i osvježavajuće i otrežnjavajuće. “Duhovnost” je u modi kao i u prva tri stoljeća. Mogućnost, a čak i “vjerojatnost” nadnaravnog aktualna je čak i u krugovima obrazovanih. Subjektivnost je gotovo zamijenila objektivnost. Otvorenost za bilo kakve i za sve ideje svojstvo je Zapada. Kao što Michael Green potvrđuje, “Relativizam u moralnosti i pluralizam u vjerovanju dio su novog svjetonazora” (str. 12). U uvodu u revidirano izdanje svog klasika, *Evangelism in the Early Church [Evangelizacija u ranoj crkvi]*, Green utvrđuje pet načela dobivenih iz svojeg proučavanja crkve i njezinog života tijekom prva tri stoljeća. On zapisuje, “Ova načela iznimno su relevantna svakome tko želi promicati stvar evangelizacije u našoj generaciji” (str. 14). Kao što su kršćani rane crkve živjeli i naviještali evanđelje, oni nastavljaju pružati uvid za naš novi pogled na evangelizaciju. Prepoznavanje tih načela i osvjedočuje i motivira.

Vjernici rane crkve imali su nepokolebljivo pouzdanje u istinu evanđelja. Krist je povijesni Isus. On je obećani Mesija i Božje rješenje za čovjekovu dilemu, dilemu sveg čovječanstva. Njegov život, učenje, smrt i uskrsnuće i sadašnja uzvišenost povijesne su činjenice i pružaju jedini način spasenja.

Bili su strastveno uvjereni u istinu i učinkovitost evanđelja. Ljudi su bili izgubljeni bez njega. Bog je izlio svoju ljubav u Kristu na svijet u potrebi. U ljubavi su morali obznaniti tu stvarnost. Bili su uvjereni da imaju privilegiju sudjelovati u Isusovom poslanju.

Sve razne zajednice vjernika bile su uključene u apologetiku. Svi pojedinci,

obrazovani i neobrazovani, bili su spremni dati “razlog nade koja je u njima”. Green upućuje sljedeću žarku molbu crkvi 21. stoljeća:

Jedna od velikih potreba moderne crkve je za onima koji evangeliziraju da bi poboljšali svoje teološko razumijevanje i za onima koji su teološki kompetentni da izađu iz kule od bjelokosti i evangeliziraju. Prvi kršćani potiču nas u tom smjeru. A u današnjem svijetu, kao u prva dva stoljeća, ljudi nisu impresionirani tek govorom. Oni trebaju vidjeti živote koji su drugačiji! (str. 19).

Kršćanin rane crkve “utjelovljivao” je transformaciju. Pojedinci su napravili toliko čudesnu promjenu da je jedino izraz “transformacija” bio prikladan. Zajednica vjere bila je drugačija od svega što se moglo vidjeti u svijetu. Prepreke su se srušile između bogatih i siromašnih, robova i slobodnjaka, muških i ženskih, Židova i pogana. Jasno zamjetna ljubav postojala je među ljudima i ta se ljubav širila čak i na one koji su vršili progonstvo. Ti kršćani imali su nadnaravnu sposobnost da se suoče s kritikom, čak i progonstvom, s mirom, pa čak i s radošću.

Zapisi pokazuju da su kršćani tog doba bili beskompromisni u svom predanju potpunom obraćenju. “Isus je Gospodin” bilo je više od priznanja; bilo je to predanje života. Nijednog drugog gospodara nije se moglo priznavati ili slijediti. To priznanje rezultiralo je svjedočanstvom života, što je imalo iznenađujući utjecaj na svijet u kojemu su kršćani živjeli i umirali.

U konačnici, novo sagledavanje evangelizacije može se poboljšati iskrenim promatranjem svijeta oko nas. Ljudi su slomljeni. Izgledaju poput Humpty Dumptyja¹ u ispremetanom neredu nakon svog pada. Ovisnosti upravljaju životima. Pohlepa eksploatira čitavo društvo. Srdžba i neprijateljstvo drži svijet na rubu uništenja. Čovječanstvo je fragmentirano, otuđeno i uplašeno. Život i poruka evanđelja obećava jedini način da se Humpty obnovi do cjelovitosti. Istina o Isusu donosi slobodu ovisnima, mir umjesto neprijateljstva i ljubav umjesto iskorištavanja.

Ako se vjernici usuđuju sagledati evangelizaciju na novi način, kroz leće Novog zavjeta i rane crkve, s razumijevanjem svijeta u kojemu živimo, možda će se zastrašujući zadatak evangelizacije smatrati privilegiranom prilikom za pridružiti se Kristu u njegovom poslanju ljubavi.

Preveo Goran Medved

---

¹ Lik sličan jajetu, iz engleske dječje pjesmice, koji je pao sa zida i više ga se nije moglo sastaviti (op. prev).